

УДК 631.527:633.11»324»:631.5:551.515

Придатко В. В., аспірант другого року навчання

Ковалишина Г. М., доктор с.-г. наук, професор, професор кафедри генетики, селекції і насінництва ім. проф. М.О. Зеленського

Національний університет біоресурсів і природокористування України

*e-mail: v.prydatko@nubip.edu.ua

ВПЛИВ ПОГОДНИХ УМОВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ НА ПЕРЕЗИМІВЛЮ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ІНОЗЕМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Однією із найважливіших складових адаптивності озимих культур є зимостійкість. У сучасних умовах важливо попередньо прогнозувати рівень урожайності озимих культур, ураховуючи їх варіабельність у зв'язку з настанням несприятливих умов у період перезимівлі і подальшої вегетації. Сорти іноземної селекції займають все більшу нішу на ринку насіння України. Тому наразі є актуальним вивчення цих сортів та порівняння з вітчизняними сортами за ознаками адаптивності та урожайності. За допомогою цих даних можна буде вибрати найбільш урожайний та пристосований до умов навколишнього середовища посівний матеріал.

Мета дослідження: дослідити перезимівлю сучасних сортів пшениці озимої та її зв'язок з географічним походженням сорту.

Для дослідження було відібрано 8 сортів озимої пшениці, з них: 4 сорти української селекції – 'МІП Вишиванка', 'Вежа Миронівська', 'МІП Валенсія' (Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла), 'Носівочка' (Носівська селекційно-дослідна станція) та 4 сорти іноземної селекції – 'Емерік' (KWS, Німеччина); 'Мескаль' (Limagrain, Франція); 'Юлія' (Selgen, Чехія); 'Тобак' (Saaten Union, Німеччина). Під урожай

2025 р. дослідні ділянки були закладені в південній частині Чернігівської області, в межах Прилуцького району на території Малодівицької об'єднаної територіальної громади біля села Новий Лад. Попередником під посів озимих сортів пшениці була соя. Сівбу проведено 29.09.2024 р. висівним комплексом Lemken. Глибина загортання насіння 3–4 см з одночасним внесенням мінерального добрива в рядок. Норма висіву пшениці 200 кг/га, добрив – 100 кг/га. Внесено комплексне добриво Yara Milla 7:20:28 NPK. Насіння перед посівом оброблено протруйником Кінто Плюс, т.к. (1,5 л/т) (BASF) (діючі речовини: тритикиназол (33,3 г/л) + флудіоксоніл (33,3 г/л) + Кеміум (флуксапіроксад) (33,3 г/л). Початок сходів відмічено 10.10.2023 р. Кількість опадів після сівби: 4–6 жовтня – 30 мм, 12–14 жовтня – 36 мм. Відновлення вегетації озимої пшениці відмічено 8–10 березня 2025 р., залежно від сорту. У березні відмічено таку кількість опадів: 12 березня – 1 мм; 15–16–17 березня – 16 мм; 23 березня – 5 мм; 27 березня – 11 мм. Підживлення посівів здійснювали 23 березня рідким азотним добривом карбамідно-аміачною сумішшю (КАС-32), з нормою витрати 110 л/га. Посіви досліджуваних сортів знаходяться у доброму стані.

УДК 631.527(1-87):633.15:338.312

Прудніков В. В., аспірант другого року навчання

Ковалишина Г. М., доктор с.-г. наук, професор, професор кафедри генетики, селекції і насінництва ім. М. О. Зеленського

Національний університет біоресурсів і природокористування України

*e-mail: Vitalyproudnikov78@gmail.com

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ КУКУРУДЗИ ІНОЗЕМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ

Використання у виробничих посівах насіння високопродуктивних ліній та простих гібридів, які відрізняються найбільш високим генетичним потенціалом рослин і адаптивним гетерозисом, є одним із найважливіших чинників підвищення урожайності кукурудзи. За даними багатьох дослідників, при застосуванні гібридного насіння урожайність кукурудзи зростає у декілька разів, у порівнянні з сортами. Вирішення таких проблем як подолання наслідків зміни клімату та підвищення економічної рентабельності сучасних гібридів кукурудзи і зумовлює актуальність обраної теми.

Мета досліджень: обґрунтувати застосування у селекційному процесі батьківських компонентів гібридів кукурудзи іноземної селекції із поліпшеними показниками продуктивності.

Проведено аналіз елементів продуктивності батьківських компонентів гібридів: семи інбредних ліній L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7 та п'яти простих гібридів H1, H2, H3, H4, H5. Аналіз проводили за такими показниками: маса зерна зі стрижнем, маса зерна без стрижня, діаметр качана, довжина качана, кількість рядків зерен у качані, кількість зерен у ряду, маса 1000 зерен. Серед семи досліджуваних інбредних ліній слід виділити лінію L1, яка відноситься до кременистого підвиду, має червоне забарвлення стрижня, жовте зерно, маса зерна зі стрижнем дорівнює 123,8 г, а без стрижня – 96,4 г, діаметр качана – 3,6 см, довжина качана – 14,3 см, кількість рядків зерен на качані – 16 шт., кількість зерен у ряду – 21шт., маса 1000 зерен – 318,4 г. Та лінію L5, яка відноситься до зубовидного підвиду, має червоне